

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
15.08.2022. – 19.08.2022.

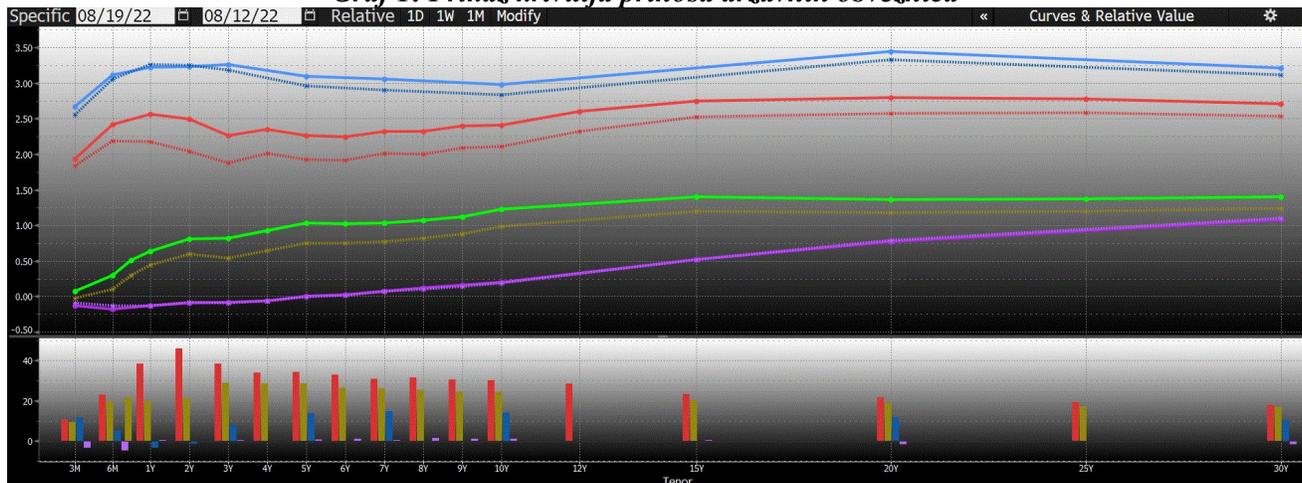
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	12.8.22	19.8.22	12.8.22	19.8.22	12.8.22	19.8.22	12.8.22	19.8.22
2 godine	0,61	0,82	3,24	3,23	2,05	2,53	-0,08	-0,08
5 godina	0,76	1,04	2,96	3,09	1,93	2,28	0,00	0,01
10 godina	0,99	1,23	2,83	2,97	2,11	2,41	0,19	0,20

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	12.8.22	19.8.22
3 mjeseca	0,019	0,106
6 mjeseci	0,096	0,291
1 godina	0,453	0,651

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 19.08.2022. godine (pune linije) i 12.08.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

S izuzetkom prvog radnog dana, kada je u nekoliko evropskih država bio praznik, u prošloj sedmici prinosi obveznica eurozone su svakodnevno bilježili rast. U poređenju sa prethodnom sedmicom prinosi njemačkih obveznica su povećani između 22 i 29 baznih poena. Izraženiji sedmični rast prinosa od 41 do 43 bazna poena zabilježen je kod italijanskih obveznica.

Prema posljednjem istraživanju Bloomberg-a mogućnost da eurozona u narednih 12 mjeseci zapadne u recesiju je povećana na 60% sa 45%, koliko je očekivano u julu. Prije rata u Ukrajini procenat je iznosio 20%, a sada je povećan jer manjak energenata predstavlja prijetnju da bi inflacija mogla dodatno rasti. Uprkos povećanim izgledima zapadanja ekonomije u recesiju vijesti o nastavku rasta cijena prirodnog plina i električne energije ne idu u prilog izuzetno visokoj inflaciji u eurozoni (za juli je finalnim podacima potvrđena rekordna stopa inflacije od 8,9%), a što je uticalo na povećana očekivanja nastavka rasta kamatnih stopa ECB. Član IV ECB Schnabel je sugerisala da bi još jedno veće povećanje kamatnih stopa moglo doći u septembru, kao i da trenutno vidi „veoma visoke stope inflacije“, odnosno da se

izgledi za inflaciju nisu poboljšali u odnosu na juli kada je održana posljednja sjednica UV ECB. Dodala je da su projekcije ECB u posljednjim kvartalima bile pogrešne, tako da se stvarnim podacima cjenovnog rasta treba dati više pažnje pri odlukama monetarne politike. Premijer Scholz je najavio da će Njemačka privremeno, do marta 2024. godine, smanjiti PDV na prirodni plin na 7% sa dosadašnjih 19%, jer rastuće cijene energenata stvaraju velik teret za mnoge građane. Pored navedenog, izjave zvaničnika Fedu koji su ponovili odlučnost nastavka povećanja kamatnih stopa ove institucije, su takođe imale velik uticaj na izražen rast prinosa krajem sedmice.

Krajem protekle sedmice objavljeni su rezultati istraživanja njemačkog ZEW instituta koji su pokazali da eksperti na finansijskim tržištima očekuju da će inflacija u eurozoni premašiti ciljani nivo (2,0%) znatno više nego što je ranije očekivano, pa sada očekuju da će i u 2024. godini stopa inflacije u ovoj regiji bilježiti nivo iznad cilja. Za ovu godinu se očekuje da će u prosjeku iznositi 7,5%, zatim da će u narednoj godini pasti na 4,5%, te dodatno se smanjiti na 3% u 2024. godini. Većina ispitanika navodi cijene energenata i dobara kao razloge zbog kojih su naviše revidirane očekivane stope inflacije, ali njih preko 40% navodi isuviše ekspanzivnu monetarnu politiku ECB kao jedan od razloga za povećanje inflatornih pritisaka.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP – EZ (kvartalno) prelim. II kvartal	0,7%	0,6%	0,5%
2.	Zaposlenost – EZ (kvartalno) prelim. II kvartal	-	0,3%	0,6%
3.	Trgovinski bilans – EZ (u milijardama EUR) JUN	-22,0	-30,8	-27,2
4.	Trgovinski bilans – Holandija (u milijardama EUR) JUN	-	7,7	5,5
5.	Trgovinski bilans – Španija (u milijardama EUR) JUN	-	-5,39	-4,76
6.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G) JUN	-	0,1%	2,3%
7.	Bilans tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR) JUN	-	4,2	-6,9
8.	Stopa inflacije – EZ (final.) JUL	8,9%	8,9%	8,6%
9.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.) JUL	4,0%	4,0%	3,7%
10.	Stopa inflacije – Austrija (final.) JUL	9,2%	9,3%	8,6%
11.	Stopa inflacije – Finska JUL	-	7,8%	7,8%
12.	Proizvođačke cijene – Njemačka (G/G) JUL	31,8%	37,2%	32,7%
13.	Indeks veleprodajnih cijena – Njemačka (G/G) JUL	-	19,5%	21,2%
14.	GDP – Holandija (kvartalno) prelim. II kvartal	0,4%	2,6%	0,5%
15.	Obim maloprodaje – Finska (final.) JUN	-4,5%	-3,7%	-4,3%
16.	Potrošnja stanovništva – Holandija (G/G) JUN	-	5,2%	6,9%
17.	ZEW indeks očekivanog povj. investitora – Njemačka AVG	-52,7	-55,3	-53,8
18.	Stopa nezaposlenosti – Holandija JUL	-	3,6%	3,4%
19.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR) JUN	-	2.766,4	2.755,2

SAD

Tokom protekle sedmice objavljen je zapisnik sa julske sjednice FOMC-a u kojem nije direktno nagoviješten tempo daljeg rasta referentne kamatne stope, ali je istaknuto da su se kreatori monetarne politike obavezali da će i dalje primjenjivati restriktivnu politiku kako bi se obuzdali jaki inflatorni pritisci. Pored uticaja rasta kamatnih stopa, navedeno je da bi do smanjenja inflacije moglo doći i kroz poboljšanje globalnih lanaca snabdijevanja ili uslijed pada cijena nafte i drugih energenata. Američki predsjednik Biden potpisao je zakon vrijedan 700 milijardi USD koji ima za cilj borbu protiv klimatskih promjena i smanjenje troškova zdravstvene zaštite. Predsjednik Fedu iz St. Louis Bullard je izjavio da očekuje povećanje kamatne stope za 75 baznih poena u septembru, kao i da vidi snažan ekonomski rast u drugoj polovini godine uz poboljšanje stope nezaposlenosti. Predsjednica Fedu iz San Franciska Daly je izjavila da je povećanje kamatne stope od 50 ili 75 baznih poena u potpunosti razumno, te da je prerano tvrditi da je savladana rastuća inflacija, pošto cijene osnovnih usluga i dalje rastu, kao i cijene hrane, energije i stanova. Predsjednica Fedu iz Kansas Citya George je izjavila da je tržište pretjerano optimistično, jer je stopa inflacije dostigla vrhunac, te je mišljenja da će tempo povećavanja kamatnih stopa usporiti. Fokus finansijskog tržišta je krajem sedmice bio usmjeren na godišnjem okupljanju u Jackson Holeu, na kojem će predsjednik Fedu Powell držati govor i imati priliku da resetuje tržišna

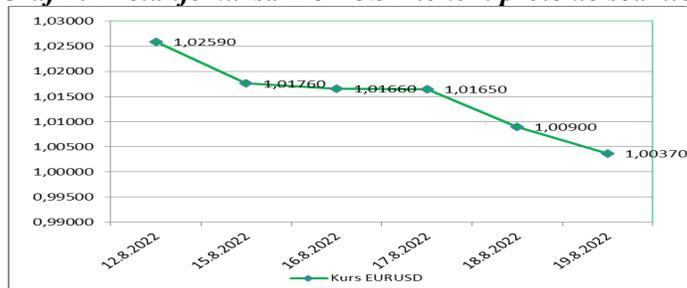
očekivanja. Powel će govoriti o ekonomskim izgledima uz očekivanja da će ponovo izraziti saglasnost za povećanjem kamatnih stopa kako bi se obuzdala rastuća inflacija. Prema mišljenju predsjednika Feda iz Ričmonda Barkina, kreatori monetarne politike imaju još dosta vremena da se odluče koliko će povećati kamatnu stopu na sastanku koji se odžava 20. i 21. septembra. S obzirom na rast inflacije od 8,5%, Barkin je dodao da kreatori monetarne politike teže ka većem povećanju kamatnih stopa.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks povjer. proizvođača prerađ. sektora Fed iz NY	AVG	5,0	-31,3	11,1
2.	Indeks započelih kuća (M/M)	JUL	-2,1%	-9,6%	2,4%
3.	Građevinske dozvola (M/M)	JUL	-3,3%	-1,3%	0,1%
4.	Industrijska proizvodnja (M/M)	JUL	0,3%	0,6%	0,0%
5.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	12. avg	-	-2,3%	0,2%
6.	Maloprodaja (M/M)	JUL	0,1%	0,0%	0,8%
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	13. avg	264.000	250.000	252.000
8.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	6. avg	1.455.000	1.437.000	1.430.000
9.	Prodaja postojećih kuća (M/M)	JUL	-5,1%	-5,9%	-5,5%
10.	Indeks poslovne aktivnosti iz Filadelfije	AVG	-5,0	6,2	-12,3
11.	Vodeći indeks	JUL	-0,5%	-0,4%	-0,7%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,0259 na nivo od 1,0037.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Inflacija u Velikoj Britaniji je zabilježila dvocifrenu vrijednost prvi put u posljednjih 40 godina, što dalje pojačava usporenja u ličnoj potrošnji i pojačava pritiske na Vladu i BoE. **Inflacija je u julu dostigla nivo od 10,1%**, iako se očekivalo da bi mogla iznositi 9,8%. Najveći uticaj na rast inflacije imao je rast cijena hrane, a rast cijena je zabilježen i kod drugih dobara. Pod uticajem ovih vijesti i očekivanja da bi BoE mogla povećati kamatnu stopu u septembru i novembru.

U utrci za premijersku poziciju Liz Truss je osigurala podršku 11 ključnih poslanika članova Doma lordova koji su zaduženi u Parlamentu da organizuju da maksimalan broj članova njihove partije glasa onako kako stranka želi (engl. Whips). Truss je time učvrstila svoju poziciju u odnosu na Sunaka, koji je u svome predstavljanju obećao reviziju državne službe u slučaju da bude izabran za narednog premijera Velike Britanije. Sunak je takođe ukazao da bi smanjio broj osoblja, dok bi promijenio nagrađivanje zaposlenih u ovom sektoru, fokusirajući se više na performanse.

Glavna opoziciona Laburistička partija Velike Britanije predložila je proširenje poreza na neočekivane dobitke naftnih kompanija i kompanija koje se bave isporukom plina, uz obavezu da se tako prikupljena sredstva koriste za finansiranje potpuno zamrznutih računa za energiju domaćinstava tokom zime. Međutim, Liz Truss, vodeći kandidat u trci za sljedećeg premijera, ranije je ukazala na nespremnost da se poveća porez na neočekivane prihode naftnim i plinskim kompanijama. Financial Times je objavio vijest da Liz Truss razmatra planove za spajanje tri ključna finansijska regulatora u jednu organizaciju. Ovo uključuje regulatore za finansijsku kontrolu (Financial Conduct Authority), prudencionu kontrolu (Prudential Regulation Authority) i regulatora platnih sistema (Payment Systems Regulator) kod kojih namjerava revidirati uloge i odgovornosti, ukoliko postane premijer.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Inflacija (G/G)	JUL	9,8%	10,1%	9,4%
2.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	JUN	3,8%	3,8%	3,8%
3.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	JUL	16,7%	17,1%	16,4%
4.	PPI ulazne cijene proizvodnje (G/G)	JUL	23,1%	22,6%	24,1%
5.	Indeks cijena kuća (G/G)	JUN	-	7,8%	12,8%
6.	GfK povjerenje potrošača	AVG	-42	-44	-41
7.	Maloprodaja (G/G)	JUL	-3,3%	-3,4%	-6,1%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,84543 na nivo od 0,84848, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,2138 na nivo od 1,1829.

JAPAN

Stopa inflacije u Japanu je povećana na 2,6% godišnje sa 2,4% u julu, čime je dosegla najveći nivo od 2014. godine, podstaknuta rastućim cijenama goriva i sirovina i povećanim troškovima života. Iako je stopa inflacije premašila ciljani nivo od 2% u protekla četiri mjeseca, BoJ će vjerovatno zadržati ultrastimulativnu politiku sa ne toliko rastućim cijenama kao što je slučaj u drugim zemljama. Glavni ekonomista SMBC Nikko Securities Maruyama je izjavio da su cijene hrane i deprecijacija JPY glavni krivci za povećanje inflacije, dodavši da očekuje da će stopa inflacije premašiti 3% u toku ove godine. Premijer Japana Kishida je tokom održanog vladinog panela naredio nastavak ograničenja cijena uvezene pšenice i odobrio paket u vrijednosti od 1 bilion JPY za regionalno finansiranje kao dio dodatnih mjera za ublažavanje uticaja inflacije. Kishida je ponovio plan da čak devet nuklearnih reaktora bude uključeno tokom zime dok se država suočava sa krizom u snabdijevanju energijom. Prema njegovim riječima, tri segmenta: hrana, regionalna potrošnja i energija biće ključni dijelovi dodatnog paketa koji će biti sastavljen do početka septembra. Ekonomija Japana se u II kvartalu oporavila na nivo koji je zabilježen prije pandemije, jer se lična potrošnja povećala nakon ukidanja ograničenja poslovanja zbog pandemije. Premijer Kishida planira krajem ovog mjeseca da posjeti zemlje Bliskog istoka, uključujući Kuvajt, Katar, Ujedinjene Arapske Emirate. Posjeta je zakazana zbog Međunarodne konferencije razvoja Afrike – Tokio (Tokyo International Conference on African Development – TICAD), koja se ove godine održava u Tunisu između 27. i 28. avgusta. Na dnevnom redu konferencije se očekuju razgovori o obuzdavanju rastućih cijena nafte i stabilizacije međunarodnih tržišta. Kishida će nastojati osigurati izvore prirodnog plina za Japan, dok Katar povećava proizvodnju.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (Q/Q) P	II kvartal	2,6%	2,2%	0,1%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G) F	JUN	-	-2,8%	-3,1%
3.	Iskorištenost kapaciteta (M/M)	JUN	-	9,6%	-9,2%
4.	Indeks aktivnosti tercijarnog sektora (M/M)	JUN	0,4%	-0,2%	1,1%
5.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY)	JUL	1.362,5	1.436,8	1.398,5
6.	Izvoz (G/G)	JUL	17,6%	19,0%	19,3%
7.	Uvoz (G/G)	JUL	45,5%	47,2%	46,1
8.	Osnovne mašinske porudžbine (G/G)	JUN	7,7%	6,5%	7,4%
9.	Stopa inflacije (G/G)	JUL	2,6%	2,6%	2,4%
10.	Stopa temeljne inflacije (G/G)	JUL	1,1%	1,2%	1,0%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 136,88 na nivo od 137,56. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 133,42 na nivo od 136,97.

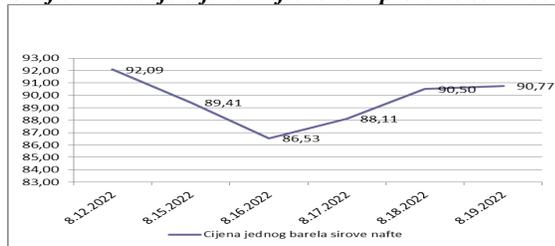
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 92,09 USD (89,77 EUR).

Početkom sedmice cijena nafte je smanjena pod uticajem razočaravajućih ekonomskih pokazatelja za Kinu i povećane zabrinutosti o pitanju tražnje za naftom u slučaju da druga najveća ekonomija izgubi na zamahu. Sredinom sedmice EIA objavila je da su zalihe nafte i plina smanjene za 7,1 milion barela u odnosu na prethodnu sedmicu, što je značajno veći pad od očekivanog pada za 100.000 barela, a što je uticalo na blagi rast cijene nafte. Novi generalni sekretar OPEC-a Ghais je izjavio da se globalno tržište nafte u ovoj godini suočava sa visokim rizikom smanjenja ponude, jer tražnja ostaje elastična, dok se rezervni slobodni kapaciteti smanjuju. Prema njegovom mišljenju, strahovi od usporenja potrošnje nafte u Kini i šire, koji su samo u ovom mjesecu uticali na pad cijene nafte za 16%, su pretjerani. Naredni sastanak OPEC+ je planiran za 5. septembar, kada će se raspravljati o daljem povećanju obima ponude nafte. Na prošlom sastanku ponuda je povećana za simboličnih 100.000 barela dnevno uprkos pozivima predsjednika Bidena za većom ponudom. Ghais je podržao Rusiju da ostane dio OPEC+ nakon 2022. godine, uprkos očekivanjima da će preduzeti mjere za smanjenje ponude ruskom naftom do kraja 2022. godine. Cijena nafte je u četvrtak povećana za skoro 3% na dnevnom nivou zbog očekivanja da će ponuda ruske nafte biti smanjena krajem ove godine, kao i zbog robusnih podataka o potrošnji goriva u SAD-u.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 90,77 USD (90,44 EUR) i smanjena je 1,43% u odnosu na prethodnu sedmicu.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.802,40 USD (EUR 1.756,90).

Tokom protekle sedmice cijena zlata je imala tendenciju pada. Početkom sedmice cijena ovog plemenitog metala je smanjena pod uticajem jačanja USD i iznenađujućeg smanjenja referentne kamatne stope Narodne banke Kine. Pored toga, zabrinutost zbog ekonomskog usporenja Kine je takođe pojačala neizvjesnost oko fizičke tražnje za zlatom ove zemlje. Narednog dana, u utorak, tržište je bilo u iščekivanju zapisnika sa sjednice FOMC-a, održane 27. jula, a koji je trebalo da da naznake o narednim koracima monetarne politike Fed. Zapisnik je ukazao na to da su pojedini članovi ovog tijela prepoznali rizike pretjerane restriktivnosti u politici, uprkos tome što je odluka o povećanju kamatne stope na posljednjem sastanku donesena jednoglasno, a što je dalje uticalo na pad cijene zlata. U narednim danima investitori su preispitivali informacije iz zapisnika te su nastojali da se pozicioniraju oko daljih koraka u monetarnoj politici Fed. o čemu će se više znati u septembru.

Posljednji ekonomski podaci za SAD su ukazali na pad inflacije, što je kod investitora pojačalo neizvjesnost oko ishoda narednog sastanka FOMC-a u septembru. Krajem sedmice cijena zlata je nastavila da se smanjuje, uglavnom pod uticajem jačanja dolara.

Tokom protekle sedmice cijena zlata je smanjena za 3,07% u odnosu na sedmicu ranije. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.747,06 USD (EUR 1.740,62).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

